

## Tweede kwartaalrapportage 2015 Centrum Veilig Wonen

### Inhoudsopgave

Samenvatting	pagina 2
1. Inleiding	pagina 4
2. Schadeafhandeling	pagina 5
3. Bewonerstevredenheid	pagina 9
4. Veiliger Maken	pagina 11
a. Inspecties	
b. Veilig stellen en bouwkundig versterken	
i. Aanpak	
ii. Voortgang	
iii. Planning	
c. Ontwerpconcepten	
d. Inspectieprogramma Specifieke Gebouwen	
e. Uitvoeringscapaciteit: Erkenningsregeling	
5. Vooruitblik: Productieplan 2016	pagina 24

## Samenvatting

Centrum Veilig Wonen (CVW) is een zelfstandig bedrijf dat op 5 januari 2015 voortvarend van start is gegaan. CVW heeft als prioriteiten het vergroten van de veiligheid in de regio en het ontzorgen van de bewoners. We hebben drie kerntaken, te weten schadeafwikkeling, het veiliger maken en/of bouwkundig versterken van woningen en gebouwen en het verduurzamen ervan.

Voor schadeafwikkeling kan worden gemeld dat er in het afgelopen halfjaar 15.720 schademeldingen zijn binnengekomen bij Centrum Veilig Wonen. Hiervan waren 13.793 nieuwe meldingen; de overige waren meldingen in een reeds bestaand dossier bij NAM. Bij het afsluiten van het eerste halfjaar was bij 93% van de schademeldingen al een schade-expert op bezoek geweest en waren 9569 expertiserapporten verzonden (69%). Met 4471 schademelders is een akkoord bereikt; de overige melders hebben meer tijd nodig om een beslissing te nemen over het herstelaanbod. Vanaf 1 juli nemen we fasegewijs de schadedossiers van NAM over: het streven is om deze dossiers voor het einde van het jaar af te wikkelen. Daarnaast stuurt Centrum Veilig Wonen alsnog een schade-expert naar 640 claimanten die een schademelding hebben gedaan buiten de zgn. contourenkaart. Deze gebiedsbeperking is door NAM in april afgeschaft.

De zogenaamde complexe schademeldingen worden door NAM in een tempo van 15 per maand afgehandeld, van de 195 gevallen bij aanvang van 2015 staan er aan het einde van het tweede kwartaal nog 94 open. Het streven blijft dat al deze gevallen voor het einde van het jaar 2015 zijn afgerond, mede met ondersteuning van de Nationaal Coördinator Groningen.

In zijn totaliteit verloopt de afhandeling van schademeldingen in de eerste helft van 2015 boven verwachting. Dit komt ook naar voren in hoe Centrum Veilig Wonen scoorde in het tweede kwartaal op algemene tevredenheid: 7,0: een verbetering van 0,3 ten opzichte van het vorige kwartaal.

Voorafgaand aan het veilig stellen of bouwkundig versterken worden woningen en gebouwen geïnspecteerd. De voortgang op het inspectieprogramma is uitstekend te noemen. In de eerste helft van dit jaar zijn er al 7528 buiteninspecties uitgevoerd, waar de planning uitging van 5750 inspecties tot eind juni (11000 voor 2015). Ook het aantal binneninspecties ligt voor op schema: 929 daadwerkelijk uitgevoerd, waar de planning uitging van 885 tot eind juni (1920 voor 2015). Er zijn daardoor nu ook voldoende adressen met bouwkundige gegevens voor bouwkundig versterken beschikbaar (op grond van de prioritering: vanuit de kern Loppersum naar de buitengebieden toe).

Het businessplan 2015 van Centrum Veilig Wonen heeft als doelstelling 3006 gebouwen veiliger te maken (veilig stellen of bouwkundig versterken). Voor het eerste halfjaar stonden er 1059 gepland; daarvan zijn er eind juni 535 (= 51%) gerealiseerd.

Die achterstand wordt voornamelijk veroorzaakt:

- door de langere voorbereidingstijd (met name informatieverschaffing) die we nodig hebben voor de aanpak van de risicovolle gebouwonderdelen om tot een goede afstemming met en instemming van de bewoners te komen;
- doordat de onderhandelingen met de acht woningbouwcorporaties over het bouwkundig versterken van een groot aantal rijtjeswoningen in het kerngebied aanzienlijk langer hebben geduurd dan verwacht, ook hier om tot een goede afstemming met de diverse woningcorporaties te komen.

Ondanks de inspanningen van alle partijen is het niet mogelijk om de opgelopen vertraging in de eerste helft van 2015 volledig te compenseren voor eind 2015. De 2015-jaardoelstellingen zijn daarom aangepast aan de vooruitzichten in de tweede helft van 2015 voor realisatie van het veilig stellen van risicovolle gebouwelementen en de eerste oplevering van het bouwkundig versterken van een groot aantal hiervoor genoemde corporatie rijtjeswoningen.

We hebben met de woningcorporaties goede afspraken gemaakt om de voortgang erin te houden, waardoor weliswaar een groter deel van realisatie (dan eerst verwacht) doorschuift naar 2016, maar waarvoor de voorbereidingen onverminderd doorgaan. Daarmee is de verwachting dat het overgrote deel van de bewoners van corporatiewoningen dit jaar wordt geïnformeerd over de versterkingsactiviteiten en vindt ook het zgn. ‘inmeten’ nog in dit jaar plaats.

Deze doorloop van activiteiten voor rijtjeswoningen naar 2016 houdt verband met zowel de noodzaak voor uiterste zorgvuldigheid naar de kleinere woningbouwcorporaties en de huurders, maar ook met de forse hoeveelheid duurzaamheidswerkzaamheden. Dit laatste is een direct gevolg van de gezamenlijke ambitie van woningcorporaties, NAM en CVW om deze woningen duurzamer te maken dan de wettelijke basisnormen, namelijk door alle woningen te laten voldoen aan het ‘nul op de meter’-concept. Daarmee is te voorzien dat Groningen een zeer substantieel deel levert aan de nationale doelstelling op het gebied van de energiesprong.

Inmiddels is ook het productieplan voor 2016 in een vergevorderd stadium: we hebben onze ambities inmiddels doorgesproken met de Nationaal Coördinator Groningen. Daarbij gaan we uit van hetzelfde niveau van schadeafwikkeling als in 2015. Voor het versterkingsprogramma is de ambitie om 2000 risicovolle gebouwonderdelen veilig te stellen en 3000 huizen bouwkundig te versterken.

## 1. Inleiding

Voor u ligt de tweede kwartaalrapportage (tevens eerste halfjaarsrapportage) van Centrum Veilig Wonen (CVW) over de voortgang van de afhandeling van schadegevallen, het veilig stellen, bouwkundig versterken en verduurzamen van huizen en andere gebouwen in het aardbevingsgebied in Groningen. Centrum Veilig Wonen is een zelfstandig bedrijf dat op 5 januari van start is gegaan. CVW heeft als prioriteiten het vergroten van de veiligheid in de regio en het ontzorgen van de bewoners. De Commissie van Toezicht, opgericht door de minister van Economische Zaken, ziet als onafhankelijke commissie toe op een zorgvuldige en adequate afhandeling van CVW-taken. Ook controleert de Commissie of en hoe Centrum Veilig Wonen op afstand van NAM haar taken uitvoert.

Centrum Veilig Wonen is sinds april gevestigd in een doelmatig bedrijfspand in Appingedam, middenin het aardbevingsgebied. Er werken aan het einde van het tweede kwartaal 198 personeelsleden. Meer dan de helft daarvan is afkomstig uit de provincie Groningen. Centrum Veilig Wonen is zeven dagen per week geopend; het Bewonerscontactcentrum is dagelijks bereikbaar van 08.00 tot 20.00 uur.

## 2. Schadeafhandeling

Aardbevingen door gaswinning veroorzaken schade in Groningen. Centrum Veilig Wonen is op 5 januari 2015 gestart met de afhandeling van nieuwe schademeldingen. Vanaf 1 juli 2015 worden (fasegewijs) de ongeveer 9000 schadedossiers die nog onder behandeling zijn bij NAM overgedragen aan CVW. Doelstelling is dat voor het einde van 2015 Centrum Veilig Wonen alle schadedossiers van het Groninger aardbevingsgebied in beheer heeft (met uitzondering van de zgn. complexe situaties inclusief rijksmonumenten en specifieke agrarische situaties).

Hiermee komt NAM tegemoet aan de breed gedeelde wens in Groningen om de schadeafhandeling niet door NAM zelf te laten uitvoeren. Hieronder treft u een overzicht aan van het aantal schademeldingen gedurende het eerste halfjaar van 2015 en de afwikkeling daarvan.

Schadeafwikkeling Centrum Veilig Wonen				2 <sup>e</sup> Kwartaal	Cumulatief	Percentage
Ontvangen meldingen				6.391	15.720	
Geen nieuwe case bij CVW				392	825	
Buiten gebied				16	223	
Nog in behandeling te nemen				-253	54	
Meldingen overgedragen aan NAM				109	825	
Meldingen in behandeling bij Centrum Veilig Wonen				6.127	13.793	100%
Schade-expert ingepland				6.346	13.252	96%
Bezoek schade-expert				7.680	12.783	93%
Expertiserapporten verzonden				6.936	9569	69%
Akkoord op compensatie:	Schadeherstel door CVW: 902	Betaling claimant: 3093	Betaling schade, factuur: 476	3536	4471	32%

Gedurende het eerste halfjaar van 2015 zijn er 15.720 schademeldingen binnengekomen bij Centrum Veilig Wonen. Hiervan waren 13.793 nieuwe meldingen. Bij de start op 5 januari 2015 is afgesproken dat CVW tot uiterlijk zomer 2015 alleen schades in behandeling neemt voor gebouwen waarvoor nog niet eerder schade is gemeld. Dit om te voorkomen dat schademelders die eerder schade hebben gemeld bij de NAM te maken krijgen met verschillende partijen. Vanaf 1 juli neemt Centrum Veilig Wonen alle meldingen op van schade van aardbevingen veroorzaakt door de gaswinning, dus ook die betrekking hebben op gebouwen waarvoor eerder schade is gemeld.

De procedure voor schadeafhandeling gaat als volgt: bewoners kunnen op vijf manieren schade melden: persoonlijk, telefonisch, per brief of mail of via het online schadeformulier. Na contact met het Bewonerscontactcentrum wordt een bezoek van een schade-expert ingepland en ontvangen bewoners een expertiserapport. In het eerste halfjaar van dit jaar zijn 13.252 bezoeken van schade-experts ingepland. Er zijn inmiddels 12.783 schademeldingen opgenomen en er zijn 9569 expertiserapporten verzonden. Deze rapporten

geven aan welke schade is geconstateerd en welk bedrag voorzien wordt voor herstel van de schade. Met 4471 schademelders (claimanten) is een akkoord bereikt. Zij kunnen kiezen welk soort compensatie zij willen: schadebedrag uitbetalen, een bewoner zoekt zelf een aannemer waarbij CVW de rekening betaalt of CVW draagt zorg voor herstel van de aardbevingschade door het inschakelen van een door CVW gecontracteerde aannemer. Het is opmerkelijk dat veel schademelders niet of laat reageren op het gedane aanbod. Bij navraag (nabellen) worden verschillende redenen opgegeven: moeite om te beslissen, wachten tot de buren een schadeaanbod hebben gekregen, ziekte, vakantie of wachten totdat herstel en bouwkundig versterken (en mogelijke verbouwing) ineens uitgevoerd kunnen worden.

Centrum Veilig Wonen onderhoudt goede contacten met de Dialoogtafel over de uitvoering van haar kerntaken. Een (bewoners)delegatie uit de Dialoogtafel treedt op als klankbordgroep voor CVW voor uiteenlopende onderwerpen. Samen met de klankbordgroep heeft Centrum Veilig Wonen diverse voorstellen uitgewerkt voor verbetering van het schadeafhandelingsproces, zoals o.a. vernieuwing van het schadeprotocol, opstellen van een klachtenprotocol, wijzigingen in het proces contra-expertise en uitvoering van de pilot 'persoonlijk bezoek' door de (vaste) bewonerscontactpersoon. Iedere bewoner die schade meldt krijgt bij CVW nu al een vaste bewonerscontactpersoon. De bewonerscontactpersoon houdt de schademelder op de hoogte van de stappen in het proces en fungeert als aanspreekpunt. We onderzoeken of het periodiek persoonlijk bezoeken door de bewonerscontactpersoon aan de bewoners gedurende het totale schadeafwikkelingsproces op prijs wordt gesteld in vergelijking met het huidige proces waarbij de contacten veelal telefonisch en/of per mail verlopen. De pilot is in april gestart: medewerkers van het Bewonerscontactcentrum vragen op willekeurige momenten aan willekeurige schademelders of zij graag een persoonlijk bezoek willen krijgen van hun vaste contactpersoon. Wanneer wordt ingestemd, maakt de vaste contactpersoon een afspraak met de bewoners om het schadeherstelproces uit te leggen en eventuele vragen te beantwoorden. Op dit moment is aan 228 schademelders gevraagd of ze een bezoek willen van hun contactpersoon. Dit verzoek is door 79 schademelders afgewezen, 149 schademelders stonden hier voor open. Inmiddels zijn 129 adressen bezocht. Het is nog te vroeg om te oordelen of deze werkwijze met persoonlijk bezoek aan de schademelder een hogere waardering geeft dan het reguliere schademeldproces.

Indien de resultaten over schadeafwikkeling van enige achtergronden worden voorzien dan kan worden geconcludeerd dat Centrum Veilig Wonen meer schademeldingen heeft verwerkt dan was geraamd. In ons businessplan is een organisatie ingericht die per week gemiddeld 350 tot maximaal 600 schademeldingen kan verwerken. In het tweede kwartaal ontvingen wij gemiddeld 492 schademeldingen per week, het gemiddelde in het eerste halfjaar komt daarmee op 640 schademeldingen per week.

In de eerste kwartaalrapportage hebben wij aangegeven dat een punt van aandacht in het schade-afhandelingsproces de soms lange tijd die nodig is voor instemming van de schademelder met het expertiserapport is. Dit heeft een negatieve invloed op de doorlooptijd

van het totale schadeafwikkelingsproces. We constateren verder dat nog steeds net zo veel schademelders (69% gemiddeld over eerste helft van 2015, 70% over het eerste kwartaal) kiezen voor het uitbetalen van de schade. Centrum Veilig Wonen wil de bewoners ontzorgen. Omdat louter uitbetaling (zonder herstelverplichting van de bewoner) niet bijdraagt aan deze doelstelling hebben we een steekproef uitgevoerd. Hierbij hebben we gevraagd waarom er wordt gekozen voor uitbetaling van het schadebedrag en men niet kiest voor reparatie door eigen aannemer of via CVW. Uit deze telefonische steekproef blijkt dat bewoners vaak kiezen voor uitbetaling om zelf regie te kunnen houden, het herstel zelf uitvoeren en/of door kennissen en familie laten uitvoeren. Ook zijn er bewoners die schadeherstel samen uitvoeren met andere (ver)bouwwerkzaamheden rond de woning. Daarnaast worden nog andere redenen genoemd, zoals wantrouwen over bouwbedrijf c.q. aannemers, geen haast hebben, etc.

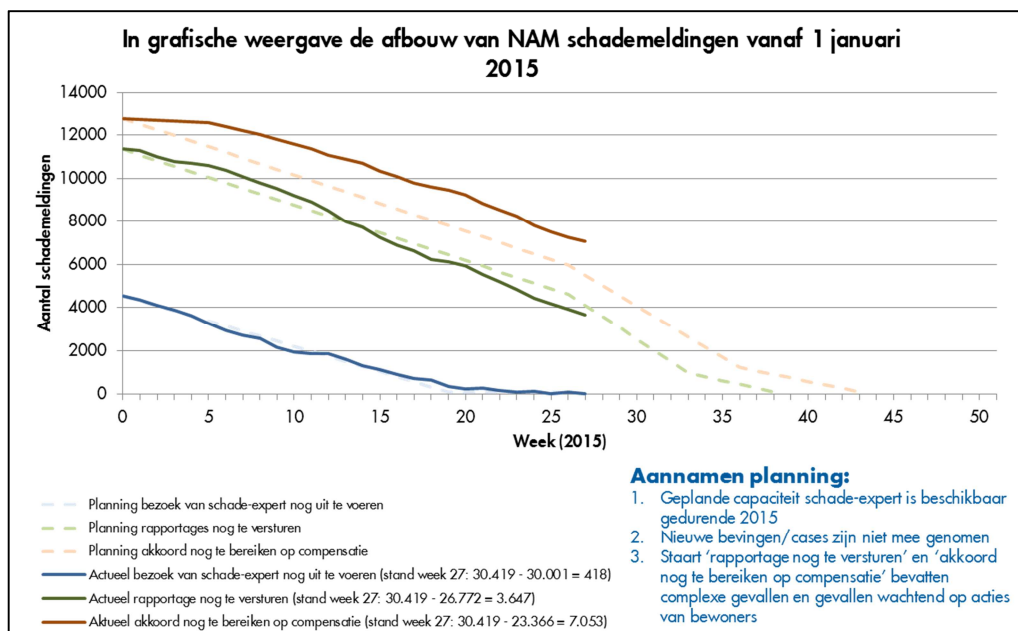
We hebben de gesignaleerde problemen besproken met de minister van Economische Zaken en de Nationaal Coördinator Groningen (NCG). Met de NCG zullen we alle mogelijkheden onderzoeken om schadeherstel te bevorderen. Daarbij kijken we naar zowel ‘beloningsmiddelen’ (incentives) als naar afmeldings- en controle mogelijkheden door CVW of de uitbetaling van het schadebedrag heeft geleid tot daadwerkelijk herstel door een aannemer. We willen daadwerkelijk herstel (door de eigen aannemer of aannemer via CVW) stimuleren om te voorkomen dat er bij bevingen onduidelijkheid en discussies ontstaan over ‘oude’ en ‘nieuwe’ schades en het herstel hiervan.

Om dergelijk herstel te stimuleren geven wij na de zomervakantie de mogelijkheid dat de eigen aannemer aanwezig is als de schade-expert de schade opneemt. Daarnaast zullen wij alle erkende aannemers voorzien van een raamovereenkomst zodat schadeherstel onder regie van CVW wordt uitgevoerd. Daarmee wordt de kwaliteit van herstel gegarandeerd doordat steekproefgewijs controles worden uitgevoerd bij de oplevering.

#### **Schadeafhandeling door NAM**

Centrum Veilig Wonen neemt nieuwe schades op en handelt ze af. Daardoor krijgt NAM de gelegenheid om de ‘oude schadedossiers’ af te handelen. De afhandeling van deze schades is in lijn met de prognose. Vanaf 1 juli worden de NAM-schademeldingen fasegewijs overgedragen aan CVW waarmee dan de schadeafhandeling geheel op afstand komt van de NAM.

<b>Schadeafwikkeling NAM</b>			
	<b>2<sup>e</sup> Kwartaal</b>	<b>Cumulatief</b>	<b>Percentage</b>
Ontvangen meldingen	109	31.059	
Meldingen in behandeling genomen bij NAM	542	31.059	100%
Schade-expert ingepland	-98	30.419	98%
Bezoek schade-expert	961	30.001	97%
Rapportages verzonden	3618	26.772	86%
Akkoord op compensatie	3946	23.366	75%



## Contouren

Tot april hanteerde NAM de grenzen van de zgn. contourenkaart als grens voor het opnemen van schade. Op basis van een wetenschappelijk model en metingen met trillingssensoren in het aardbevingsgebied stelt NAM dat buiten dit gebied de kans op schade als gevolg van aardbevingen onwaarschijnlijk is. Na de beving in Kropswolde op 12 februari 2015 waarbij tientallen schademeldingen van buiten deze contourenlijn vielen, besloot NAM het gebruik van de contourenkaart als grens voor het opnemen van schade los te laten. Aan CVW is de opdracht gegeven om voortaan bij iedere schademelding als gevolg van een beving in het Groninger gasveld door een schade-expert de schade te laten opnemen. In het verleden zijn er in totaal 640 meldingen afgewezen op basis van de contourenlijnen. Deze schademeldingen worden alsnog door een schade-expert bezocht. Hieruit volgt dat er van de 31.059 ontvangen meldingen er reeds 30.419 zijn ingepland voor een bezoek door een schade-expert.

Aan het eind van het tweede kwartaal staan er nog 3.647 schademeldingen open bij NAM voor het zenden van de rapportage naar de schademelder (incl. 1374 gevallen waarop een contra-expertise loopt). De zogenaamde complexe meldingen, waarvan er nog 195 open stonden eind 2014, worden in een tempo van 15 per maand afgehandeld. De situatie aan het einde van het tweede kwartaal is dat er nog 94 open staan. Het streven is dat alle complexe situaties voor het einde van het jaar 2015 zijn afgerond. Om deze doelstelling te halen is ook de inzet van de Nationaal Coördinator Groningen noodzakelijk.

In zijn totaliteit verloopt de afhandeling van schademeldingen in de eerste helft van 2015 boven verwachting.



### 3. Bewonerstevredenheid

Centrum Veilig Wonen is een bewonersgerichte organisatie. Daarom is de mening van bewoners over onze dienstverlening van groot belang. Om erachter te komen hoe wij als organisatie worden gewaardeerd, wordt er sinds de start in januari een bewoners-tevredenheidsonderzoek uitgevoerd door het onafhankelijke onderzoeksbureau Customeyes.

Het onderzoeksbureau verstuurt vragenlijsten, verwerkt de resultaten en koppelt deze vervolgens anoniem aan ons terug. Zo hebben wij inzicht in hoe wij gewaardeerd worden en waar wij onze dienstverlening kunnen verbeteren.

Hoofdvraag	Aantal respondenten	Score totaal	Score kwrt 1
Ik ben tevreden over het meldingsproces	1373	7,6	7,4
Ik ben tevreden over het bezoek van de schade-expert	779	6,9	7,0
Ik ben tevreden over het schade-expertiserapport	771	6,1	6,5
Ik ben tevreden over het bezoek van de schade-expert in het kader van de contra-expertise*	0	nvt	nvt
Ik ben tevreden over het schade-expertiserapport van de contra-expertise*	0	nvt	nvt
Ik ben tevreden over het uitgevoerde schadeherstel**	0	nvt	nvt
Ik ben tevreden over mijn vaste contactpersoon bij CVW*	0	nvt	nvt
Grootte van de steekproef	2277		

*NB.: De cijfers Bewonerstevredenheid worden uitgedrukt op basis van een 11-puntsschaal. Zou de meting worden uitgevoerd volgens het reguliere rapportcijfer, dan liggen de cijfers enkele tienden hoger.*

In het tweede kwartaal van 2015 was de respons op het onderzoek 32%. Dat wil zeggen dat 2277 bewoners reageerden (van 7115 verzonden vragenlijsten). De algemene tevredenheid over Centrum Veilig Wonen scoorde het cijfer 7,0. Dit is een verbetering van 0,3 ten opzichte van het vorige kwartaal.

Momenteel zijn er resultaten bekend over drie onderdelen, te weten: het schademeldproces, bezoek van de schade-expert en de inhoud van het schade-expertiserapport. Hierbij scoort de tevredenheid over het schademeldproces het hoogst: 7,6. De wijze waarop de schade-expert

de schadeopname uitvoert (en uitleg hierover geeft) wordt beoordeeld met een 6,9. Men is minder te spreken over de uitkomsten van het expertiserapport; dit onderdeel wordt met 6,1 gewaardeerd.

Inmiddels worden contra-expertises uitgevoerd en zijn de eerste schades hersteld door Centrum Veilig Wonen ingeschakelde aannemers. De tevredenheid hierover zal in het derde kwartaal worden gerapporteerd.

#### 4. Veiliger Maken

De inwoners van Groningen moeten zich veilig kunnen voelen in hun huis en leefomgeving. Vanuit dit basisprincipe worden het veiliger maken (veilig stellen of bouwkundig versterken) van woningen en andere gebouwen aangepakt. Deze aanpak begint met het identificeren van potentieel risico door het uitrollen van een inspectieprogramma. Als dit duidelijk is wordt volgens de aanpak bouwkundig versterken het risico gericht verminderd. Daarbij besteden wij op korte termijn bijzondere aandacht aan potentieel vallende objecten (zoals schoorstenen) omdat bewezen is dat deze elementen voor ernstig letsel kunnen zorgen.

##### 4a. Inspectieprogramma

Er is in het businessplan van CVW opgenomen dat er in 2015 11.000 buiteninspecties en 1920 binneninspecties zullen plaatsvinden:

	Plan		Gerealiseerd		
	Inspecties totaal 2015	Inspecties t/m tweede kwartaal 2015	Gerealiseerde inspecties t/m tweede kwartaal 2015		Uitgedrukt in percentage
			2 <sup>e</sup> Kwartaal	Cumulatief	
Buiteninspecties	11000	5750	4785	7528	131%
Binneninspecties	1920	885	502	929	105%

De voortgang op het inspectieprogramma is uitstekend te noemen. Deze loopt, net als in de rapportage over het eerste kwartaal van 2015, voor op schema. Er is daarom vertrouwen dat de doelstellingen voor 2015 worden gehaald.

Dit heeft op twee manieren ook een indirecte positieve uitwerking op het programma bouwkundig versterken. Ten eerste is er een voldoende voorraad van gebouwen/adressen met bouwkundige gegevens om te starten met bouwkundig versterken binnen het kader van de vastgestelde veiligheidsprioritering. Ten tweede zijn er door uitvoering van het grote aantal schade- en versterkingsinspecties tot nu toe meer dan 300 gebouwen gevonden die acuut onveilig bestempeld zijn (door bijvoorbeeld de slechte staat van het gebouw) en daarna veilig gesteld.

##### 4b. Veilig Stellen en Bouwkundig Versterken

###### 4b1. Aanpak

Er ontbraken tot voor kort bouwkundige richtlijnen ten behoeve van het aardbevingsbestendig maken van bestaande gebouwen. In de huidige bouwregelgeving is nog geen norm voor aardbevingbestendig (ver)bouwen opgenomen. In de aanloop hiernaartoe is in het kader van

de aardbevingen in Groningen een voorlopige richtlijn opgesteld: de Nederlandse Praktijk Richtlijn (NPR). De (landelijke) Stuurgroep Impact Assessment heeft over de toepassing van de NPR een advies gegeven, dat door het ministerie van Economische Zaken is overgenomen in combinatie met de NPR als tijdelijke richtlijn voor nieuwbouw, verbouw en bestaande bouw voor het veiliger maken en bouwkundig versterken van woningen en gebouwen in het meest kwetsbare gebied. Op basis hiervan bepalen constructeurs welke maatregelen noodzakelijk zijn.

In lijn met het advies van de Stuurgroep Impact Assessment richt onze aanpak voor 2015 zich op drie aandachtsgebieden, te weten:

- Van binnen naar buiten: starten met bouwkundig versterken vanuit de kern van het aardbevingsgebied (Loppersum) naar de verdere omgeving van het aardbevingsgebied;
- Start met bouwkundig versterken van relatief kwetsbare gebouwen, zoals rijtjeshuizen en scholen;
- Risico's van vallende objecten aanpakken: het gaat dan om gebouwen met risicovolle gebouwonderdelen (mogelijk vallende objecten, b.v. schoorstenen) op plekken waar relatief veel mensen langs- of samenkomen.

#### 4b2. Voortgang

In het eerste halfjaar van 2015 laat de aanpak veiliger maken (veilig stellen of bouwkundig versterken) de volgende resultaten zien. Een duiding van de resultaten per thema is in de paragrafen onder de tabel opgenomen.

Thema	Plan		Gerealiseerd		
	Versterkingen totaal 2015	Geplande versterkingen t/m tweede kwartaal 2015	Gerealiseerde versterkingen t/m tweede kwartaal 2015		Uitgedrukt in percentage
			2 <sup>e</sup> Kwartaal	Cumulatief	
Oplossen veiligheidsissues voortkomend uit schademeldingen	800	320	104	180	56%
Oplossen veiligheidsissues voortkomend uit straat- en binneninspecties	150	30	0	0	0%
Risicovolle gebouwonderdelen	840	310	71	105	34%
Maatregelen rijtjeshuizen	899	110	0	0	0%
Maatregelen woningen en scholen	242	239	23	239	100%
Oplossen complexe meldingen	75	50	10	11	22%
<b>Totaal</b>	<b>3006</b>	<b>1059</b>	<b>208</b>	<b>535</b>	<b>51%</b>

In het tweede kwartaal van 2015 is het aantal gerealiseerde versterkingsmaatregelen achtergebleven op de planning zoals vastgesteld in het CVW Businessplan 2015. De realisatie in de eerste helft van het jaar is 51%. Dit is per thema hieronder nader aangeduid.

#### *Oplossen veiligheidsissues voortkomend uit schademeldingen*

Dit thema bevat ten eerste situaties waarbij maatregelen worden genomen om een woning of opstal veilig te stellen, wanneer er tijdens een schademelding of een schade-inspectie acute

veiligheidsrisico's worden geconstateerd. Hierbij valt te denken aan het plaatsen van stutten of stempels. Deze gevallen komen o.a. binnen via de zogenaamde 'rode knop' op de website van Centrum Veilig Wonen, bij schademeldingen of door aanwijzing van een schade-expert. Binnen 24 uur zijn er mensen ter plekke om de constructieve veiligheid te onderzoeken en het veiligheidsgevoel bij bewoners te peilen. Op basis hiervan wordt vervolgens actie ondernomen. Ten tweede omvat dit thema ook het aanpakken van risicovolle gebouwelementen als gebreken zijn geconstateerd tijdens een schademelding of inspectie en die relatief snel aangepakt kunnen worden.

Dit thema is niet planmatig opgezet gezien de afhankelijk van werkelijk binnenkomende veiligheidsissues vanuit schademeldingen. In het businessplan van 2015 was een verwachting van 800 gevallen ingeschat op basis van de ervaringen in 2014. Bij CVW is de capaciteit opgezet en aanwezig om dit aantal adequaat te kunnen aanpakken. Bij de start in januari 2015 waren er weliswaar enkele aardbevingen met een kracht groter dan 2.0 waardoor het aantal meldingen van (acute) veiligheidsissues voor korte tijd opliep, maar daarna is het aantal gevallen sterk afgenomen. De verwachting is nu dat deze positieve ontwikkeling sterk doorzet en dat er gedurende dit jaar minder dan 350 gevallen van veiligheidsissues voortkomend uit schademeldingen zullen zijn.

#### ***Oplossen veiligheidsissues voortkomend uit straat- en binneninspecties***

Dit thema bevat situaties waar maatregelen genomen worden om een woning of opstal veilig te stellen, wanneer er tijdens straat- en binneninspecties acute veiligheidsrisico's worden geconstateerd. Ook hierbij valt te denken aan het plaatsen van stutten of stempels. De te nemen maatregelen zullen worden uitgewerkt door hetzelfde bureau dat de inspecties uitvoert omdat dit de reactietijd bevordert.

De uitvoering van de versterkingsinspecties is nu - op inspecties van specifieke gebouwen na (zie 4d.) - overgedragen van NAM aan CVW. De rapportage onder dit thema is alleen voor CVW versterkingsinspecties die vanaf juli plaats vinden, vandaar dat er nog geen veiligheidsissues zijn geconstateerd. Op basis van NAM-ervaringen voor de versterkingsinspecties in de eerste helft van 2015 worden er nu minder veiligheidsissues verwacht: 30 in plaats van 150 in het originele businessplan (dat was gebaseerd op ervaringen in 2014). Binnen CVW is de capaciteit opgezet en aanwezig om dit aan te kunnen pakken.

Het teruglopen van verwachte veiligheidsissues uit zowel schade- als versterkingsinspecties is een positieve ontwikkeling en kan o.a. een gevolg zijn van een verandering in 2015 (ten opzichte van 2014), voor wat betreft type, staat en/of ouderdom van de geïnspecteerde woningen.

#### ***Risicovolle gebouwonderdelen (bijvoorbeeld schoorstenen)***

In het eerste halfjaar van 2015 is gebleken dat er meer voorbereidingstijd nodig is voordat tot de uitvoering van het aanpakken van risicovolle gebouwonderdelen kan worden overgegaan.

Bewoners zijn kritisch en er is veel (individuele) aandacht nodig voor uitleg van deze maatregelen. Voor CVW betekent dit een goede balans zoeken tussen het bewonersbelang en resultaatgerichtheid. Het bewonersvertrouwen is hier echter cruciaal en dat vergt in veel gevallen meer tijd dan ingeschat om tot een goede afstemming te komen.

Een extra aandachtspunt hierbij is dat bewoners soms aangeven dat zij hun eigen aannemer willen inschakelen. Deze twee aspecten leiden tot een minder efficiënt proces en tot vertraging.

De verwachting is echter dat in de tweede helft van 2015 een inhaalslag kan worden gemaakt met betrekking tot dit thema. De inzet van CVW was in de eerste helft van 2015 op het zoveel mogelijk afronden van de voorbereidingen voor de aanpak van risicovolle gebouwonderdelen, zoals het opschonen van adressenbestanden, het afronden van plannen van aanpak en het bereiken van overeenkomst met de bewoners. Daarnaast zijn er meerdere uitvoerende partijen gecontracteerd en opgeleid en zijn in de inspecties veel risicovolle gebouwonderdelen opgespoord. Hierdoor kunnen er meer werkzaamheden tegelijkertijd op een groter aantal beschikbare adressen parallel van start gaan na de zomerperiode. In de tweede helft van 2015 wordt de aansturing hiervan gefaseerd overgedragen van NAM naar CVW.

### ***Maatregelen rijtjeshuizen***

Dit thema bestaat op dit moment uit vier individuele werkstromen:

1. Sloop-nieuwbouw Jarino woningen in Loppersum (particulier bezit).
2. Rijtjeswoningen aanpak elders in particulier bezit (nog niet verder gedefinieerd).
3. Rijtjeswoningen in het kerngebied, eigendom van acht woningcorporaties.
4. Rijtjeswoningen buiten kerngebied, in eigendom bij andere woningcorporaties (hiervoor is een eerste contact gelegd naar aanleiding van een eigen aanmelding met woningcorporatie 'Patrimonium' in Groningen, maar dit is nog niet nader ingepland).

Begin dit jaar hebben de eigenaren van 43 Jarino woningen in Loppersum hun zorgen geuit over de veiligheid van hun woning. De aanleiding voor deze onrust waren de herstelwerkzaamheden van andere Jarino woningen in omliggende dorpen (het hiervoor genoemde Jarino Lateienproject). Hierna heeft er in Loppersum een inspectie van de desbetreffende woningen plaatsgevonden. De eigenaren hebben daarna het advies gekregen dat hun woning beter niet bouwkundig versterkt wordt, maar dat sloop-nieuwbouw een betere optie is. Vanaf dat moment is - samen met gemeente Loppersum - een intensief traject gestart. Ter voorbereiding op sloop en nieuwbouw worden de bewoners individueel begeleid, helpen wij hen met het vormen van een overlegcollectief, vinden er taxaties van de woningen plaats en denken we samen met de bewoners mee over tijdelijke huisvesting gedurende de bouwwerkzaamheden. Elke eigenaar heeft een vaste contactpersoon die persoonlijke gesprekken voert, vragen uitzet en antwoorden terugkoppelt. De oplevering van de nieuwbouw wordt in 2016 verwacht.

Op het moment dat het businessplan 2015 werd vastgesteld - in december 2014 - zijn de eerste gesprekken gevoerd met woningcorporaties om invulling te geven aan een deel van dit plan. De eerste helft van 2015 stond voor wat betreft de aangegeven woningen (in het bezit van de acht woningcorporaties in het kerngebied) in het teken van het berekenen van maatregelen voor de rijtjeswoningen, afspraken maken omtrent financiering van versterken inclusief verduurzamen tot 'nul op de meter' en het maken van afspraken over aantallen (als onderdeel van het opzetten van een overeenkomst tussen corporaties en NAM). Eind juni werd een principeakkoord bereikt tussen de corporaties, NAM en het Rijk voor aanpak van 1650 corporatiewoningen in het kerngebied. Dit geeft de gelegenheid om nu zorgvuldig de bewonerscommunicatie op te pakken en een start te maken met de versterkingsopgave. Dit is later dan voorzien; de uitvoering start nu in de tweede helft van 2015.

### ***Maatregelen woningen en scholen***

Dit thema bevat drie individuele werkstromen:

1. Jarino werkstroom (het zgn. lateienproject);
2. Testhuizen;
3. Scholen.

Bij een bepaald type van de zogenaamde 'Jarino'-rijtjeswoningen in Bedum, Ten Boer en Winsum is in 2014 bij 231 woningen een bouwgebrek aan de hoofd draagconstructie (lateioplegging) geconstateerd. Met de bewoners is overeengekomen om de huizen veiliger te maken door dit bouwgebrek met initieel bouwkundig versterken versneld te verhelpen. De uitvoering is eind 2014 gestart; de afronding voor alle 231 woningen was in het tweede kwartaal. Dit betekent niet dat deze huizen aan de concept NPR norm/het NPR Stuurgroep advies voldoen. Dat wordt later bepaald; verder bouwkundig versterken om aan de dan geldende normering te voldoen is zeker niet uit te sluiten.

In het tweede kwartaal 2015 is het inrichten van 6 testhuizen met innovatieve ideeën voor bouwkundig versterken afgerond. Dit betekent niet dat deze huizen aan de concept NPR norm/het NPR Stuurgroep advies voldoen. Dat wordt later bepaald en verder bouwkundig versterken om aan de dan geldende normering te voldoen is zeker niet uit te sluiten.

De derde werkstroom is het bouwkundig versterken van scholen in het kerngebied. Scholen worden met prioriteit eerst geïnspecteerd (binneninspecties). Daarbij worden geïdentificeerde risicovolle gebouwelementen veilig gesteld. Vervolgens wordt de basis gelegd voor het bouwkundig versterken door middel van het bepalen van relevante maatregelen voor ieder gebouw. Inmiddels zijn alle geplande binneninspecties van scholen afgerond en zijn nagenoeg alle geconstateerde risicovolle gebouwelementen veilig gesteld.

Per gemeente worden nu rapporten opgeleverd die de maatregelen voor bouwkundig versterken beschrijven. Rekening houdend met de bestaande krimp- en nieuwbouwplannen



voor de komende jaren wordt nu met schoolbesturen en gemeenten een integraal plan van aanpak voor het bouwkundig versterken van de gebouwen overeengekomen. De uitvoering wordt gecoördineerd door een procesregisseur die is aangesteld door de gemeenten en binnenkort vinden de eerste specifieke afstemmingen plaats voor de gemeenten Loppersum en Bedum.

De verwachting is dat dit proces voor alle kerngemeenten afgerond wordt in de tweede helft van 2015 en dat tegelijkertijd het bouwkundig versterkingsprogramma voor scholen doorzet na een eerste start in Loppersum (zie hieronder). Ouders worden door gemeenten en/of schoolbesturen geïnformeerd en op de hoogte gehouden/betrokken bij dit traject, zoals dat eerder actief is ingezet in met name Loppersum en Bedum.

Een feestelijk moment was op 26 juni 2015. Toen werd de nieuwe tijdelijke school in Loppersum formeel in gebruik genomen. Deze tijdelijke school maakt het mogelijk twee bestaande scholen in Loppersum bouwkundig te versterken of tot gezamenlijke nieuwbouw over te gaan.

Er is goed overleg met de stad Groningen over de uitvoering van binneninspecties van scholen in de stad Groningen die uitgevoerd worden onder eigen beheer.

#### ***Oplossen complexe meldingen***

Dit thema betreft het opvolgen van complexe schadesituaties waar in samenspraak met de eigenaar/bewoner als oplossing is gekozen voor bouwkundig versterken of sloop-nieuwbouw. Van de 75 potentiële situaties (geïdentificeerd eind 2014) zijn inmiddels 3 bouwkundige versterkingen opgeleverd en is in 8 gevallen tot sloop-nieuwbouw besloten, waarbij de bewoners hun pand hebben verlaten. De situatie is hiermee veilig gesteld.

Deze vroeg ingezette bouwkundige versterkingstrajecten zijn intensief: ze gaan gepaard met hoge kosten en een lange doorlooptijd; veel langer dan voorzien vandaar de opgetreden vertraging. Voor de opgeleverde panden zijn eigenaren/bewoners zonder uitzondering positief over de uitkomst. De uitvoering van bouwkundig versterken, meer complex van aard wordt in de tweede helft van 2015 geleidelijk overgedragen aan CVW.

#### **4b3. Planning**

Het is niet mogelijk de opgelopen vertraging in de eerste helft van 2015 volledig te compenseren voor eind 2015. De jaardoelstellingen zijn daarom aangepast aan de vooruitzichten in de tweede helft van 2015 voor realisatie van het veilig stellen van risicovolle gebouwelementen en de eerste oplevering van het bouwkundig versterken van corporatie rijtjeswoningen. In het laatste geval schuift een groter deel dan eerder werd verwacht op naar 2016, maar de voorbereidingen gaan onverminderd door.

Deze doorloop van activiteiten voor rijtjeswoningen naar 2016 houdt verband met zowel de noodzaak voor uiterste zorgvuldigheid naar de kleiner woningbouwcorporaties en de huurders, als wel met de forse hoeveelheid duurzaamheidswerkzaamheden.

Dit is weergegeven in de hieronder samengevatte bijstelling van het CVW-businessplan 2015.

Bijgestelde planning 2015 (themas)	Versterkingen totaal - business plan 2015	Geplande versterkingen - bijgesteld plan
Oplossen veiligheidsissues voortkomend uit schademeldingen	800	337
Oplossen veiligheidsissues voortkomend uit straat- en binneninspecties	150	30
Risicovolle gebouwoonderdelen	840	1431
Maatregelen rijtjeshuizen	899	205
Maatregelen woningen en scholen	242	257
Oplossen complexe meldingen	75	58
<b>Totaal</b>	<b>3006</b>	<b>2318</b>

De bijgestelde planning is voornamelijk gebaseerd op vooruitzichten in de tweede helft van 2015 voor:

- Realisatie van veilig stellen van risicovolle gebouwelementen,
- Realisatie van bouwkundig versterken van de rijtjeswoningen in corporatiebezit, waarvoor NAM, corporaties en het Rijk een principe overeenkomst hebben bereikt eind juni (voor het aanpakken van in totaal 1650 woningen).

In beide gevallen zijn er kansen en risico's. Er liggen kansen om door strakke planning, regie, coördinatie en optimale samenwerking meer te realiseren: de capaciteit hiervoor is beschikbaar.

Wij voelen de druk om tempo te maken bij het veiliger maken en bouwkundig versterken. Daarom zijn wij al in een vroegtijdig stadium begonnen met het opbouwen van de benodigde capaciteit, zowel binnen ons bedrijf, als daarbuiten, in de uitvoering. CVW is er klaar voor: we hebben voldoende capaciteit voor het versterkingsprogramma (zowel engineering als uitvoering).

Maar er zijn ook risico's, voornamelijk in de vorm van vertragingen in het bereiken van (late) overeenstemming met eigenaren en/of bewoners/huurders. CVW heeft begrip voor de soms moeilijke afwegingen van bewoners. Wij willen daarbij helpen, maar ook de ruimte geven om keuzes te maken.

Een ander risico is gebrek aan samenwerking waardoor de beschikbare uitvoeringscapaciteit niet ten volle kan worden ingezet. De uitdaging in de planning van risicovolle gebouwonderdelen zit voornamelijk in het na de bouwvakantie week op week doorzetten van goed voorbereide parallele uitvoeringen met diverse (kleine) marktpartijen en het optimaal gebruik maken van beschikbare adressen om de opgelopen vertraging in individuele gevallen te kunnen compenseren.

Voor de aanpak van 1650 corporatie-rijtjeswoningen is er een risico van onvoorziene vertragingen (b.v. inspraak- en besluitvormingsprocedures, communicatieprocessen en wettelijke bezwaartermijnen). Die kunnen er toe leiden dat er weliswaar in 2015 kan worden gestart met het bouwkundig versterken (en de ‘nul op de meter’-uitvoering) van woningen, maar dat er meer opleveringen naar 2016 schuiven dan voorzien. De principe overeenkomst is pas eind juni tot stand gekomen en wordt nu concreet ingevuld. Inmiddels is (sinds eind augustus) een eerste gedetailleerd plan van aanpak met o.a. een master planning voor de uit te voeren activiteiten beschikbaar. Op grond hiervan is het bijgestelde plan opgesteld.

Het bijgestelde plan wordt hieronder per thema nader toegelicht.

#### ***Oplossen veiligheidsissues voortkomend uit schademeldingen***

Zoals eerder gemeld is op grond van de ervaring in de eerste helft van 2015 de prognose (voor 2015) bijgesteld naar 337 (in plaats van 800).

#### ***Oplossen veiligheidsissues voortkomend uit straat- en binneninspecties***

Zoals eerder gemeld is op grond van de ervaringen in de eerste helft van 2015 de prognose (voor 2015) bijgesteld naar 30 (in plaats van 150).

#### ***Risicovolle gebouwonderdelen***

Voor de tweede helft van 2015 is een gedetailleerde planning opgesteld op grond van ervaringen in de eerste helft van 2015. Hierbij wordt uitgegaan van een gemiddelde moeilijkheidsgraad voor de uitvoering (monumenten of beschermde dorpsgezichten worden apart behandeld), met een gemiddelde doorlooptijd van ontwerp en uitvoering van ongeveer 9 weken. Dit leidt tot een bijgestelde planning van het aantal af te ronden uitvoeringen voor risicovolle gebouwonderdelen in 2015 van 1431 (in plaats van 840).

#### ***Maatregelen rijtjeswoningen***

Groningen staat aan de vooravond van een grootscheepse versterkings- en verduurzamingsoperatie van 1650 corporatie-rijtjeswoningen. De intentie is namelijk om deze woningen veel duurzamer te maken dan de basisnormen, nl. door alle woningen te laten voldoen aan het ‘nul op de meter’-concept. De woningcorporaties willen een substantiële bijdrage leveren aan het bouwkundig versterken van de woningvoorraad.

De woningcorporaties in het aardbevingsgebied vinden het belangrijk ervoor zorg te dragen dat de bewoners in de regio niet alleen de lasten dragen van de aardbevingen maar ook profijt hebben van het versterken van hun woningen. Dit is mogelijk door het plan op een innovatieve wijze uit te voeren en het versterken te combineren met het herstellen, het verbeteren en het verduurzamen van woningen.

Daarmee wordt in de provincie Groningen een eerste échte grote verduurzamingsstap gezet, die een vervolg kan krijgen in de particuliere woningbouw. De corporaties en CVW zijn bereid om de ervaringen die in de huursector wordt opgedaan te delen met huizenbezitters.

Voor het aanpakken van ruim 1650 (1685 in het nu voorliggende plan) corporatiewoningen in het kerngebied zijn door CVW in het voortraject zeven aannemers geselecteerd die in staat zijn om de opgave van het versterken en verduurzamen tot 'nul op de meter snel' en effectief op te pakken. Zij zijn bij het totale proces betrokken zodat in de uitvoering snelheid kan worden gemaakt. Er ligt inmiddels (sinds eind augustus) een gedetailleerd plan van aanpak voor deze woningen met o.a. een masterplanning voor de uit te voeren activiteiten. Het aantal woningen dat voor eind 2015 kan worden opgeleverd wordt daarin geschat op 205 met een risico voor uitlopen naar februari 2016. Hoewel de resterende 1480 woningen in 2016 gereed komen hebben alle partijen de intentie om de vaart erin te houden. Daarbij wordt eind 2015 al een begin gemaakt met het communicatietraject met bewoners en zal een groot aantal woningen alvast worden ingemeten.

Bovenstaande ontwikkeling is gedeeltelijk het gevolg van de detailuitwerking van het 'nul op de meter'-programma. Dit vergde extra tijd. Er was in april al een principeakkoord voor de versterkingsaanpak maar onder coördinatie van het ministerie van Economische Zaken hebben NAM en woningcorporaties in augustus een overeenkomst bereikt over zowel het versterken als verduurzamen van de corporatiewoningen. Anderzijds waren er ook andere nieuwe inzichten die een rol speelden, voornamelijk door het inbouwen van noodzakelijk geachte tijd voor specifieke informatie en besluitvormingstrajecten, zoals goedkeuring door de huurders en afstemming met individuele woningcorporaties voor een reeks van beslissingen en keuzes; het voorleggen van een huurdersbijdrage verduurzamen - energieprestatievergoeding (EPV) - en concept van totale woonlasten aan huurders en hun belangenorganisaties; subsidie voor labelverbetering van de woning (STEP); onderzoek naar fiscaliteit van de financiering en bijdragen; en goedkeuring door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) op de financieringsruimte van corporaties.

#### ***Maatregelen woningen en scholen***

De uitvoering van het bouwkundig versterken van scholen wordt in de tweede helft van 2015 overgedragen van NAM naar CVW. Een vierde (pilot) werkstroom onder dit thema is om op grond van constructieve inzichten snel particuliere woningen bouwkundig te versterken zonder noodzakelijk aan de beschikbare conceptnorm NPR 9998 (+ Stuurgroep NPR advies) te voldoen. Initiatieven van bewoners vormen de basis voor deze werkstroom.

Er is tot nu toe een kleine lijst van 8 woningaanmeldingen, bijvoorbeeld bewoners die van plan zijn om de woning te verbouwen. Ook is er een lijst van 93 woningen binnengekomen via de versterkingsinspecties die aansluiten bij de aanpak in deze pilot. Verwachting is dat het in alle gevallen maatwerk zal zijn en dat in 2015 plm. 15 woningen versterkt kunnen worden in deze pilot. Dit leidt voor dit thema tot een bijgestelde planning van het aantal af te ronden uitvoeringen in 2015 van 257 (in plaats van 242).

#### ***Oplossen complexe meldingen***

Van de 75 situaties zijn er inmiddels 60 geïnspecteerd en is voor 43 hiervan een voorlopig ontwerp beschikbaar voor afronding van de onderhandelingen met de bewoner/eigenaar.

De verwachting voor 2015 is dat uiteindelijk voor 10 situaties bouwkundig versterken wordt afgerond. Voor 48 situaties is de verwachting sloop-nieuwbouw (bewoners uit het pand voor eind 2015). Dit leidt voor dit thema tot een bijgestelde planning van het aantal af te ronden uitvoeringen in 2015 van 58 (in plaats van 75).

#### **4c Ontwerpconcepten**

Voor het effectief en efficiënt uitvoeren van bouwkundig versterken is het noodzakelijk goed afgestemde ontwerpconcepten te ontwikkelen, gebruikmakend van bestaande en/of innovatieve technieken. Vanuit de in 2014 ingezette ontwerpcompetitie heeft een onafhankelijke jury 10 ideeën voor bouwkundig versterken uitgekozen die in testhuizen zijn verwerkt en uitgetest. Op grond hiervan heeft de jury uiteindelijk 1 inzending met de hoofdprijs beloond en 2 inzendingen als winnaar verkozen. De overige 7 inzendingen hebben potentie om met een nadere uitwerking alsnog waardevol te zijn voor het bouwkundig versterken van huizen. De ontwerpcompetitie is tijdens een bijeenkomst met alle deelnemers afgesloten op 28 mei, met uitreiking van de hoofd(vakwerk)prijs.

Een bestaande - maar voor Nederland toch relatief nieuwe - 'base isolation'-techniek is toegepast voor de tijdelijke school in Loppersum. Dit betreft het aanbrengen van rubberen opleggingen tussen fundering en gebouwelementen om de doorvoer van aardbevingsbelastingen aan het gebouw, bijvoorbeeld muren, te beperken. Er zijn nu meerdere toepassingen van 'base isolation' als onderdeel van het bouwkundig versterken in overweging genomen (b.v. voor een monumentaal pand). Deze worden nader uitgewerkt.

Ontwerpconcepten voor het bouwkundig versterken van diverse typen rijtjeswoningen zijn uitgewerkt in het tweede kwartaal en ingebracht als ontwerpbasis voor uitwerken tot bestek van de eerder in deze rapportage genoemde 1650 corporatiewoningen. In de tweede helft van 2015 volgen ontwerpconcepten voor twee-onder-een-kap en vrijstaande woningen en tegelijkertijd vorderen de ontwerpconcepten in specifieke pilots voor speciale gebouwen, zoals monumenten, ziekenhuizen, zorgcomplexen en etagegebouwen.

#### 4d. Inspectieprogramma specifieke gebouwen (voorbereiding 2016 programma)

Voor de tweede helft van 2015 is een programma opgezet om - naast de inspecties en het veiliger maken van woonhuizen - ook gebouwen met prioriteit te inspecteren waarvoor de gevolgen bij een eventuele instorting hoger kunnen zijn. Het gaat dan om gebouwen die gebruikt worden door een groot aantal personen of gebouwen die een essentiële functie hebben tijdens rampen.

Indien nodig wordt in het CVW-businessplan voor 2016 een planning voor bouwkundig versterken van deze specifieke gebouwen opgenomen. Dit traject is eerder al ingezet voor schoolgebouwen en wordt nu in eerste instantie doorgezet naar zorggebouwen en kinderdagverblijven/peuterspeelzalen. Gebouwen met een speciale status (monumenten) of functie (b.v. mestkelders) volgen ook een specifiek traject.

Eigenaren van een groot aantal gebouwen, zoals b.v. de gemeente Groningen, kiezen er soms voor om deze inspecties in eigen beheer uit te voeren. In dat laatste geval wordt door CVW en/of NAM wel advies aangeboden. De stad Groningen stelt in eigen beheer een inspectieprogramma op. Er wordt gestart met de inspectie van scholen in de stad.

#### 4e. Uitvoeringscapaciteit: Erkenningsregeling

Om voldoende op kwaliteit gecontroleerde uitvoeringscapaciteit voor schadeherstel, veilig stellen en bouwkundig versterken voorhanden te hebben is door Centrum Veilig Wonen de Erkenningsregeling opgezet. Deze regeling zorgt ervoor dat erkende uitvoerende partijen voldoen aan eisen op het gebied van veiligheid, kwaliteit en communicatie.

Er zijn 15 informatiebijeenkomsten georganiseerd waarop informatie werd verstrekt over de Erkenningsregeling. Er hebben zich inmiddels 900 bedrijven aangemeld (aannemers, bouwkundigen, installatiebedrijven etc.).

<b>Bedrijven met erkende vakmensen</b>	<b>463</b>
Perceel 2 - expertise	85
Perceel 3 - uitvoering	378
<b>Erkende vakmensen</b>	<b>2.658</b>
Perceel 2 - expertise	315
Perceel 3 - uitvoering	2.343

Voor de Erkenningsregeling van CVW bestaat veel belangstelling. De helft van de bedrijven die naar de informatiebijeenkomsten zijn geweest over de Erkenningsregeling hebben vakmensen aangemeld en erkend gekregen. Aangezien nog niet met alle bedrijven een raamovereenkomst en een contract is gesloten, kregen we vragen over de voortgang. Daarom worden er nog steeds bijeenkomsten georganiseerd voor bedrijven die nog geen raamovereenkomst en contract hebben. Deze bijeenkomsten zijn bezocht door 214 bedrijven.

Alle erkende vakmensen moeten de training Communicatie en gedrag in aardbevingsgebieden volgen die wordt georganiseerd door EPI-kenniscentrum. EPI-kenniscentrum heeft het aantal docenten verhoogd om op 1 augustus 2.000 vakmensen te hebben getraind.

De overige vakmensen worden na de zomervakantie opgeleid. Alle vakmensen hebben een voorlopig (papieren) erkenningsbewijs gekregen. In de maand juli krijgen de vakmensen de erkenningspas toegezonden die geldig is tot 1 januari 2016. Inmiddels zijn de eerste raamcontracten voor erkende vakmensen en bedrijven getekend.

Door deze ontwikkelingen kunnen door Centrum Veilig Wonen opdrachten worden verstrekt voor schadeherstel, veiliger maken en bouwkundig versterken. De verwachting is dat aan het einde van het derde kwartaal de beschikbare capaciteit is gegroeid is tot 1500 erkende vakmensen (verdeeld over 300 bedrijven). Naar eind 2015 toe wordt op grond van de ervaringen en de planning voor 2016 de capaciteit verder aangepast c.q. uitgebreid.

## 5. Vooruitblik: Productieplan 2016

We hebben inmiddels het Productieplan 2016 afgerond en besproken met de Nationaal Coördinator Groningen (NCG), ter afstemming van het meerjarenplan dat hij eind van dit jaar ter besluitvorming aanbiedt. Wij gaan in 2016 uit van een instelniveau voor het afhandelen van 600 schademeldingen per week. Dat is gelijk aan de capaciteit die in ons Businessplan 2015 wordt genoemd.

Voor het versterkingsprogramma is de ambitie om 2000 risicovolle gebouwonderdelen veiliger te maken en 3000 huizen bouwkundig te versterken in 2016. Daarbij gaan we ervan uit dat er in september 2015 overeenstemming is met de Nationaal Coördinator Groningen, betrokken gemeenten en woningcorporaties over de adressen van de eerste hoeveelheid te versterken woningen. Om onze ambitie te kunnen halen zullen we namelijk uiterlijk in oktober de bewoners en eigenaren van de in de eerste helft van 2015 te versterken woningen en panden dienen te benaderen om hen daarover te informeren en om toestemming te krijgen. Wij gaan er daarbij tevens van uit dat de benodigde financiële kaders (WOZ, schenkingsrecht etc.) en normen met betrekking tot het versterken van particuliere woningen ook in oktober van dit jaar bekend zijn.